

Saopštenje o smernicama za Evropu

■ *Dinamičan prostor za građanski dijalog vredan poverenja na nivou EU*

Od početka inicijativa označenih kao učesnička demokratija u EU, uloženi su napori da upravljanje i donošenje odluka budu inkluzivniji. Međutim, mnogi od problema sa kojima se suočavaju organizacije civilnog društva (OCD) su i dalje isti kao pre 20 godina, naime, nepriznavanje da su u pitanju važne interesne grupe i odsustvo strukturiranog, redovnog građanskog dijaloga.

Postoje različite strukture u okviru kojih se građani i civilno društvo ohrabruju da formalno i neformalno učestvuju, kao što su javne konsultacije, ekspertske grupe Evropske komisije, i međugrupe pri Evropskom parlamentu, između ostalog. Premda su ovakve strukture u principu dobrodošle, civilno društvo kritikuje njihovu neefikasnost. Uz građanski prostor koji se u mnogim državama članicama sve više smanjuje, tokenizam koji postoji u vezi sa javnim učešćem pobuđuje sumnje u iskrenu zainteresovanost EU za učesničku demokratiju.

Istraživački projekat EnTrust, koji se usredsređuje na proučavanje poverenja i nepoverenja u upravljanje iz različitih perspektiva u evropskom kontekstu, dodelio je jedan radni paket istraživanju porekla, definicija i uslova pod kojim organizacije civilnog društva na nivou EU gaje poverenje ili nepoverenje prema institucijama EU. Istraživanje je pokazalo da preduslovi za nepoverenje uključuju neetičko ponašanje i lošu administraciju u okviru EU

institucija, kao što je loš pristup informacijama, preveliki uticaj korporacija na organe upravljanja EU, *pro formae* konsultacije, dok se preduslovi poverenja odnose na aktivno čuvanje građanskog prostora, mogućnosti finansiranja, otvoren pristup informacijama, i efikasne mehanizme javnog učešća. Preporuke u ovom saopštenju o smernicama usredsređuju se na učešće i javni dijalog (Za više informacija, videti deo 'Zaleđe istraživanja'), za koji je neophodan dinamičan i bezbedan građanski prostor.

#1: Aktivno delati u cilju zaštite temeljnih prava i građanskog prostora

Od ključne je važnosti da Evropska Unija brzo i adekvatno reaguje na bilo koje narušavanje vladavine prava i povrede evropskih i međunarodnih sporazuma u državama članicama. Ujedinjenim stavom protiv ograničenja građanskih sloboda, EU i države članice mogu poslati snažnu poruku korist zaštite temeljnih prava van i u okviru svojih granica.

EU bi trebalo da aktivno podržava inicijative koje nadziru antidemokratske aktivnosti i ograničenja građanskog prostora. Trebalo bi da promovise aktivno sakupljanje podataka u vezi sa napadima na braniocima ljudskih prava. Ove informacije služe kao važan resurs za podizanje svesti glede prestupa, i kao potpora aktivnostima zasnovanim na dokazima. Istodobno, informacije pomažu da se identifikuju

rupe u zaštiti i da se razviju mehanizmi i platforme koji mogu pomoći akterima civilnog društva i braniocima ljudskih prava koji su izloženi pretnjama i klevetama.

Istovremeno, EU bi trebalo da ustanovi otporne mehanizme koji će se pozabaviti narušavanjem temeljnih prava i ojačati ciklus vladavine prava, kroz veće učesće civilnog društva, primenu pojedinačnih preporuka za svaku državu, i razvijenije poglavlje o zaštitnim mehanizmima (civilno društvo i mediji) vladavine prava. Ovo može da se postigne ustanovljavanjem efikasnih mehanizama obeštećenja ili sistemima ranog upozorenja da se brzo interveniše u slučajevima gde lokalne ili nacionalne vlasti zanemaruju građanska prava. Ovi mehanizmi trebalo bi da budu lako dostupni građanskom društvu i svim rezidentima u državama članicama EU.

Evaluacija postojećih i predloženih zakona i regulativa EU (kao što je Paket za odbranu demokratije) trebalo bi da obuhvati procenu njihovog uticaja na građanski prostor, temeljna prava, i rad organizacija civilnog društva (OCD). Ova evaluacija bi trebalo da čini poseban element izveštaja o vladavini prava, i da koristi posebne referentne tačke i usvoji pristup koji prikazuje presek društva.

#2: : *Institucionalizovati smisleni civilni dijalog*

OCD bi trebalo prepoznati kao relevantne interesne grupe sa ekspertizom i kao partnere u zaštiti životne sredine i temeljnih ljudskih prava. Institucije EU bi trebalo aktivno da iniciraju učesničke procese koje karakterišu otvorenost, iskrenost, i pristupačnost, i koji prevazilaze konsultacije i tokenizacije. Građanski dijalog bi trebalo da obuhvati čitav ciklus donošenja politika od kreiranja agende

preko nacрта do nadzora, i da dobije prioritet u odnosu na efikasnost i tajnost. OCD bi trebalo da imaju jednak pristup relevantnim dokumentima koji sadrže dostupne informacije, da bi reagovala iz perspektive zaštite životne sredine i temeljnih ljudskih prava.

Trebalo bi da postoje (među-)institucionalni okviri za građanski dijalog koji bi formalno integrisao građansko društvo u donošenje odluka u EU, a koji bi obuhvatili i sektorske i horizontalne politike. Ovo uključuje određene tačke kontakta za aktere u civilnom društvu u svim institucijama. Ove okvire bi takođe trebalo da usvoje države članice i EU delegacije. Ograničen kapacitet je često razlog zbog kog se OCD ne uključuju u konsultacije ili dijalog. Stoga bi ih trebalo podržati da bi se obezbedilo da imaju potrebne ljudske i finansijske resurse da učestvuju u aktivnostima koje koriste njihovu ekspertizu. Uopšteno gledano, OCD bi trebalo da se jasno razdvoje od predstavnika industrije, poput poslovnih grupa.

Sve u svemu, trebalo bi takođe da se bolje prepozna uloga organizacija civilnog društva kao nastavka izveštaja i daljih dijaloga u okviru Godišnjih izveštaja Evropske komisije iz 2022 o primeni Povelje EU o temeljnim pravima, što bi trebalo da dovede do usvajanja konkretnih mera koje će osnažiti, zaštititi i podržati civilno društvo. U ovom kontekstu, Evropski parlament i Savet Evrope trebalo bi da uslove Predlog zakona Evropske komisije sva olakšanje prekograničnih aktivnosti neprofitnih organizacija, dok bi države članice trebalo da obezbede primenu preporuka o prekograničnim donacijama i filantropiji.

#3: Obezbediti dostupne, nepristrasne, i smislene javne konsultacije, koje će uključiti povratne informacije

Svest o javnim konsultacijama na nivou EU trebalo bi proširiti do veće publike i obezbediti da se čuje čitav niz raznih glasova. Ovo se može postići u saradnji sa državama članicama, koje bi takođe trebalo dalje ohrabriti da konsultuju civilno društvo kao deo uokviravanja svoje pozicije u Savetu. U ovom kontekstu, trebalo bi poboljšati Smernice za bolju regulativu tako da se neguje odgovornost i pridržavanje zakona i na nivou EU i na nacionalnom nivou. Ključno je omogućiti pristupačnost za konsultativne sastanke licem u lice. I geografska i fizička pristupačnost moraju se obezbediti da bi se uključio širok opseg učesnika. Jezik konsultacija treba da bude jasan, sažet, razumljiv, i lišen tehničkog žargona.

Treba napraviti jasnu razliku između konsultacija usmerenih ka građanima kao pojedincima i onih usmerenih ka predstavnicima interesnih grupa. Izbor i pozivi interesnim grupama na konsultacije trebalo bi sprovesti na jasan i transparentan način. Kriterijumi i metodologija koji se koriste u ove svrhe treba da se iskomuniciraju da bi se obezbedili odgovornost i poverenje.

Učesnici u javnim konsultacijama treba da imaju lak pristup relevantnim informacijama kao što su podaci o tekućim zakonodavnim inicijativama. Pristup informacijama znači da učesnici mogu da daju informisane doprinose. Dvosmerne komunikacije bi trebalo da budu centralni princip u svim formatima konsultacija, odnosno učesnici bi trebalo da imaju mogućnost interakcije sa donosiocima odluka.

U zavisnosti od traženih ulaznih informacija, trebalo bi produžiti rok za njihovo podnošenje da bi učesnici imali vremena da se spremaju.

Ovo uključuje i dužinu upitnika, koji moraju predstavljati razuman i ostvariv radni zadatak.

Takođe bi trebalo ustanoviti sistematski pristup procesuiranju ulaznih informacija za konsultacije. Metodologija konsultacija treba da bude transparentna, i trebalo bi da bude jasno kako se ulazne informacije sakupljaju i analiziraju. Trebalo bi biti obavezno pružiti povratne informacije. Trenutno se pruža link preko kog se mogu pratiti predlozi Evropske komisije. Ovo je pozitivan korak, ali bi ga trebalo dopuniti konkretnim informacijama usmerenim ka učesnicima o tome kako Evropska komisija jeste ili nije odgovorila na njihove predloge. Dokumentovanje procesa razmatranja komentara obezbeđuje transparentnost u procesu donošenja odluka, i sprečava 'biranje rešenja', odnosno izbirljivost pri uvažavanju samo onih doprinosa koji podržavaju unapred definisane pozicije. Pristrasnost u pitanjima koja nameću određeno mišljenje trebalo bi strogo izbegavati da bi se dao prostor suprotnim mišljenjima i time obezbedila nepristrasnost. Ovaj pristup garantuje da odgovori nisu pod uticajem pitanja koja navode ili su manipulativna. Istodobno, ne bi trebalo dopustiti anonimne doprinose.

#4: Obezbediti izbalansirane i odgovorne grupe eksperata

Shvatanje ekspertize trebalo bi proširiti tako da obuhvata interesne pojedince i grupe koji su stekli razumevanje relevantnih problema kroz sopstveno iskustvo i/ili praksu. Predstavljenost u ekspertskim grupama bi trebalo da bude izbalansirana tako da obuhvata sve relevantne interese i perspektive. Kroz kreiranje precizno definisanih smernica za izbor članova na osnovu njihovih predstavljenih interesa, proces će biti transparentan i inkluzivan. Ove smernice bi trebalo da obuhvataju kriterijume i

procedure koji će obezbediti predstavljenost različitih interesnih grupa.

Radi transparentnosti, sastanci bi dosledno trebalo da budu otvoreni za javnost. Usto, trebalo bi objaviti sveobuhvatne transkripte ili sažetke, što bi omogućilo interesnim grupama da pristupe detaljnom pregledu diskusija i odluka. Da bi se ojačala odgovornost, trebalo bi da bude obavezno pružiti opravdanja ukoliko se ne uključe preporuke ekspertske grupe u odluke. Ovaj uslov obezbeđuje transparentnost tako što navodi objašnjenje za prihvatanje ili odbijanje ulaznih informacija interesnih grupa, čime se gaji poverenje u proces donošenja odluka.

#5: Obezbediti održivo i učesničko finansiranje OCD

Trebalo bi poboljšati pružanje informacija o strukturama i prilikama za finansiranje u okviru EU da bi OCD stekle jasniji uvid u preduslove za finansiranje i procedure pisanja izveštaja. Istovremeno, trebalo bi da postoje kanali za iniciranje kontakta sa Komisijom da bi se postavila pitanja vezana za finansiranje i odvio smislen razgovor o bilo kakvim problemima.

Proces prijave za finansiranje trebalo bi da bude pristupačniji, uzimajući u obzir ograničene resurse OCD, posebno malih organizacija. Trebalo bi da postoje jasne smernice i transparentni kriterijumi za kriterijume za pravo na prijavu i evaluaciju. Trebalo bi povećati osnovno finansiranje da bi se negovala stabilnost funkcionisanja i omogućilo planiranje na duže staze. Finansiranje bi trebalo da bude dostupno za raznoliku grupu OCD, uključujući različite sektore i veličine organizacija.

Trebalo bi primeniti pristup učesničkog finansiranja (preko grantova) da bi se bolje

poslužilo ciljevima i realnostima OCD i da bi se stvorio osećaj kontrole u civilnom društvu. Zajedničko definisanje zahteva pri podnošenju izveštaja obezbeđuje relevantne kriterijume u evaluaciji i otklanjanje nepotrebnih tereta za OCD, održavajući pritom odgovornost i transparentnost. Takođe, strukturno finansiranje bi trebalo da bude fleksibilnije da bi bolje poslužilo potrebama OCD, kao i u slučajevima neplaniranih aktivnosti koje se izvršavaju kao reakcija na tekuće događaje.

Zaleđe istraživanja: dokazi u prilog

Radni paket 7 projekta EnTrust, koji je vodilo Civilno društvo Evrope (Civil Society Europe (CSE)), imao je za cilj da analizira razvoj građanskog učešća u EU upravljanju, da istraži poreklo i preduslove za poverenje OCD u institucije EU, i da proceni prakse (koje stvaraju poverenje) građanskog dijaloga na nivoima EU i država članica. Istraživačke aktivnosti obuhvatale su sistematsko i narativno istraživanje 'za stolom' (desk research), onlajn anketu sa 47 OCD na nivou EU, i fokus grupe (4) i intervjue (2) sa ukupno 15 predstavnika OCD (status u julu 2023). Finalni izveštaj su pregledale organizacije koje su aktivne u sektorima koji nisu predstavljeni u istraživanju da bismo proverili i dopunili nalaze i zaključke.

Istraživanje za stolom: ključni nalazi

Od svog osnivanja, EU je pojačano težila da ojača temeljna prava i neguje demokratsko učešće. Važan korak bio je kada je Evropska komisija objavila Beli papir o evropskom upravljanju 2001. godine, čime je uveden koncept učesničkog upravljanja i započeta upotreba termina 'civilno društvo'. Povelja o temeljnim pravima (čiji je nacrt izrađen 2000) igrala je

ključnu ulogu u omogućavanju da se civilno društvo formalno organizuje i ostvari svoja prava, otvorivši političku arenu za organizacije koje nisu samo vladine. Prvi put je organizovano civilno društvo značajno uključeno u procese EU tokom Konvencije za pripremu Ugovora o Ustavu EU 2003. godine. Ugovorom o Evropskoj Uniji (UEU) konačno je u članu 11 zvanično zabeleženo pravo građana EU i civilnog društva da učestvuju u demokratskim procesima i da pristupe transparentnim informacijama o donošenju odluka u EU. Međutim, sveobuhvatna definicija građanskog dijaloga van UEU još uvek ne postoji, a praktična primena je neefikasna. OCD se umnogome slažu da upravljanje u EU pati od nedostatne kulture građanskog dijaloga, koja se prostire diljem različitih nivou u okviru institucija EU i ukazuje na sistematski problem. Premda članovi 11(1) i 11(2) UEU daju nacrt principa za horizontalni građanski dijalog, nedostaju im konkretna uputstva za praktičnu primenu.

Ključni empirijski nalazi

Premda je poverenje u institucije EU viđeno kao neophodno da bi OCD verovala u efikasnost svog rada, bilo je očigledno da poverenje u institucije zavisi i od uživanja poverenja od strane (pojedinaca u okviru) EU institucija. Međusobno poverenje i poštovanje je potrebno da bi se ušlo u smislenu saradnju. Ipak, iako je bilo neslaganja oko pitanja da li EU ima više ili manje poverenja u OCD nego ranije, ispitanici su pomenili i različite indikatore smanjenog poverenja u organizovano civilno društvo, uključujući nepriznavanje vrednosti i legitimnosti organizacija, manje uključanja i teži pristup, smanjenje građanskog prostora, komplikovana i stroža pravila glede finansiranja i izveštavanja, kao i anti-NVO narativ nakon skandala 'Katargejt'.

Zaštititi građanski prostor i jasno ustati protiv kršenja temeljnih prava kao preduslov poverenja u EU

Za poverenje ispitanika u institucije EU bilo je važno da imaju podršku u vidu osnaženja civilnog društva kroz razvoj, ojačavanje i zaštitu legislative i politika koje omogućavaju u građanskom prostoru slobode udruživanja, okupljanja i izražavanja kao preduslova demokratije. Ovo bi signaliziralo i poverenje u OCD da će braniti vrednosti EU, i prihvatanje kritičkog stava prema političkim odlukama koji se izražava uz određeni nivo (pozitivnog) nepoverenja.

Dinamičan građanski prostor štiti od antidemokratskih trendova, ali ispitanici su smatrali da je sve više ograničen u državama članicama EU, čak i onim koje su tradicionalno pružale podršku. Iako se sve više prepoznaje ovaj problem na nivou EU, podrška za OCD i naponi da se suprotstavi smanjivanju građanskog prostora bili su nedosledni, što je izazvalo nesigurnost među organizacijama. Mlake ili odložene reakcije na povrede vladavine prava u državama poput Poljske i Mađarske smanjile su poverenje ispitanika u podršku EU za OCD.

Poverenje se smanjilo i zbog regulatornih mera i administrativnih zahteva (uključujući ograničenja za članove 11 i 12 Povelje o temeljnim pravima Evropske Unije, poreske i antiterorističke zakone, ili prepreke u registraciji organizacija) koji su viđeni kao izgovori za kontrolu i ometanje rada OCD. Ispitanici su zahtevali da EU ustane protiv napada na demokratiju u okviru i van granica EU, i da zauzme jasan stav na temu zaštite građanskog prostora (videti #Preporuku 1).

Demokratski pristup institucijama i strukturirani, smisleni građanski dijalog radi povećanja poverenja u EU

Jedan od preduslova za poverenje u institucije EU bila je dostupnost i demokratski pristup dokumentaciji. Odluke su prečesto donošene iza zatvorenih vrata. Pristup dokumentima je često bivao otežan, ponekad pod izgovorom da su informacije tajne, a OCD su se oslanjale na lične veze da bi dobile dokumente i druge informacije (neformalno). Nestavljanje pisanih ili digitalnih dokumenata u javnost dovelo je do pitanja o razlozima za ovakvu odluku.

Sveukupno, prilika da se bude saslušan i da se dobiju informacije bila je u velikoj meri zavisna od ličnih, neformalnih odnosa. Formalne strukture za građanski dijalog bile su manjkave, što je dovelo do skepse prema priznavanju ekspertize i prava na mesto za stolom za OCD od strane EU. Stoga su ispitanici zahtevali institucionalizovane strukture za građanski dijalog koje bi pružile okvir za uključenost OCD, nezavisno od ličnih veza. Ovo je takođe uključivalo pravedniji pristup institucijama EU, posebno za male i marginalizovane organizacije (videti #Preporuku 2).

Poštovanje i prepoznavanje OCD, njihovo uključivanje u donošenje odluka u EU, percepcija OCD kao partnera koji se sluša, i koji ima uticaj kroz učešće, bili su ključni za poverenje ispitanika u institucije EU. Otvorenost, iskrenost, transparentnost, saradnja, i pristupačnost viđeni su kao ključni za odnos zasnovan na međusobnom poverenju, dok je donošenje odluka iza zatvorenih vrata doprinosilo negativnom nepoverenju. Obezbeđivanje potrebnih resursa i blagovremeno uključivanje od faze kreiranja agende bili su važni preduslovi za poverenje jer su omogućavali OCD da imaju značajan uticaj na donošenje odluka. Ovo je

uključivalo otvorenost EU za suprotne stavove i kritike i njihovo razmatranje (određena doza pozitivnog nepoverenja).

Konsultacije treba da budu pristupačne i nepristrasne i da uključe povratne informacije da bi izazivale poverenje

Iako su u principu viđene kao pozitivne, javne konsultacije EU bile su na meti kritike zbog načina primene. Ispitanici su se vajkali zbog tehnokratskog pristupa koji je išao odozgo naniže, nedovoljnog pristupa relevantnim informacijama, nedostatka uključenja tokom kreiranja agende, kao i ograničenog uticaja i nejasnih ishoda. Nepristupačnost, nedostupnost, i kratki rokovi su takođe ometali efikasno učešće. Takođe, konsultacije su često patile od nedovoljnog publiciteta, što je dovelo do pristrasnosti usled samoizbora i smanjivalo reprezentativnost. OCD su nalazile mane u koncepciji konsultacija, koje su uključivale dugačke i tehničke upitnike, politički pristrasna pitanja, i neadekvatno uključivanje različitih interesnih grupa. Manjak transparentnosti u proceni i integrisanju ulaznih informacija u konsultacijama, uz nedostatak povratnih informacija, potpirivao je negativno nepoverenje prema EU. PO ispitanicima, tokenizam i selekcija ulaznih informacija po principu 'biranja trešanja' smanjivalo je percipirani uticaj konsultacija, što je dovelo do manjeg poverenja u upravljanje (videti #Preporuku 3).

Ekspertske grupe bi trebalo da uključe relevantne OCD da bi bile vredne poverenja

Disbalans u predstavištvu i manjak transparentnosti u ekspertskim grupama Evropske komisije protivni je demokratskim principima i potpirivao je negativno nepoverenje među OCD. Sastanci često nisu bili otvoreni za javnost, a sveobuhvatni zapisnici ili sažeci su bili

retkost. Nejednakosti su postojale između ekonomskih i javnih interesnih grupa. Izbalansirano predstavljanje bilo je obavezno u smislu ekspertize i polja interesovanja, ali ne i tipa interesa koji je predstavljen što je dovelo do OCD u nepovoljan položaj. Ekspertske grupe su često uključivale predstavnike biznisa i industrije, ali su im nedostajali glasovi iz organizacija iz sfera zaštite potrošača, životne sredine, i javnog zdravlja. Finansijske nadoknade su bile dostupne za pojedince, ali ne i za organizacije, što je još više favorizovalo korporativne interese. Neke ekspertske grupe su isključivo uključivale države članice, stavljajući po strani ekspertizu građanskog društva i ograničavajući inkluzivnost (videti #Preporuku 4).

Finansijska podrška signalizira poverenje u OCD, ali treba da bude više fleksibilna i učesnička

Finansiranje OCD od strane EU ima implikacije za poverenje i nepoverenje u EU. Finansiranje podržava slobodu udruživanja, autonomiju organizovanja, i pristup institucijama EU. Iako mnoge OCD zavise od finansiranja, pristup njemu može biti komplikovan zbog napornih procedura i nedostatka unutrašnjih kapaciteta. Transparentnost i pravednost u evaluacijama za finansiranje su važne za poverenje. Ispitanici su izrazili različite nivoe zadovoljstva dostupnim informacijama, transparentnošću, i pouzdanošću EU pri upravljanju grantovima na koristan način. Teški zahtevi u vezi sa izveštavanjem i pomeranje fokusa sa zastupanja na pružanje usluga su takođe uticali na poverenje i nezadovoljstvo finansiranjem. Civilno Društvo je zahtevalo povećane mogućnosti za povratne informacije, učesničko budžetiranje, i strukturno finansiranje za ključne aktivnosti (videti #Preporuku 5).

Parametri istraživanja i informacije o projektu

Projekat EnTrust finansira EU u kontekstu programa Horizon2020 Research and Innovation (Ugovor o finansiranju br. 870572). Preporuke i nalazi predstavljeni u ovom saopštenju o smernicama zasnovani su na Izveštaju o praksama povećanog poverenja u organe upravljanja (radni paket 7).

Konzorcijum projekta EnTrust sastoji se iz osam partnerskih timova koji sprovode aktivnosti istraživanja i diseminacije rezultata u sedam država (Češka, Danska, Grčka, Italija, Nemačka, Poljska i Srbija) i na nivou EU. Njegov radni plan sadrži sedam radnih paketa posvećenih sistematskoj analizi i refleksiji različitih aspekata svake teme:

1. Teorijski i normativni temelji poverenja i nepoverenja
2. Poverenje i nepoverenje na lokalnom nivou javnih politika
3. Uloga demokratskih društvenih pokreta u stvaranju poverenja i nepoverenja
4. Uloga medija u izgradnji poverenja i nepoverenja: Informacija ili polarizacija?
5. Uvid razvojne psihologije u poverenje i nepoverenje
6. Procena poverenja i nepoverenja građana u strukturu upravljanja: forme, determinante, efekti i lekovi
7. Civilizovanje poverenja i nepoverenja: uzori i preporuke

Dalji radni paketi su posvećeni diseminaciji, primeni i prenošenju istraživanja, kao i temama vezanim za upravljanje i etiku.

Više informacija o projektu EnTrust možete naći na www.entrust-project.eu.

Linkovi ka nalozima na društvenim mrežama

Konzorcijum:

[Civilno društvo Evrope](#) (Brisel, Belgija)

[Masarikov univerzitet](#) (Brno, Češka)

[Univerzitet društvenih i političkih nauka Pan-tejon](#) (Atina, Grčka)

[Univerzitet u Beogradu, Institut za filozofiju i društvenu teoriju](#) (Srbija)

[Univerzitet u Kopenhagenu](#) (Danska)

[Univerzitet u Zigenu](#) (Nemačka)

[Univerzitet u Sijeni](#) (Italija)

[Univerzitet u Varšavi](#) (Poljska)

Kontakt

Prof. dr Christian Lahusen
Kordinator projekta
Univerzitet u Zigenu
Katedra za društvene nauke
Adolf-Reichwein-Str. 2
57068 Siegen – Germany
e-mail: entrust@uni-siegen.de

Carlotta Besozzi
Partnerka na projektu
Civilno društvo Evrope
Rue du Congrès 13,
1000 Brussels – Belgium
e-mail: contact@civilsocietyeuropa.eu

Informacije o projektu

Tip projekta: Kolaborativni projekat
Poziv: H2020 SC6 GOVERNANCE-01-2019: Trust in Governance
Početak realizacije: Februar 2020
Trajanje: 48 meseci
Kordinator: Prof. dr Christian Lahusen, Univerzitet u Zigenu
Ugovor o finansiranju br.: 870572
Budžet projekta iz fonda EU: € 2.978.151,25

Ovaj projekat se finansira iz programa istraživanja i inovacija Evropske unije Horizon 2020 pod ugovorom o finansiranju br. 870572. Za sadržaj ove publikacije odgovorni su isključivo autori i on ne odražava nužno stavove Evropske unije.